

ZÁKLADNÍ ŠKOLA NOVÁ PAKA,
HUSITSKÁ 1695
absolventská práce

Kam až sahá paměť stromů

Povídky ze života stromů

Martin Adolf

Vedoucí absolventské práce: Mgr. Šárka Polmanová
Předmět: Český jazyk
Školní rok: 2019 - 2020

ZÁKLADNÍ ŠKOLA NOVÁ PAKA,
HUSITSKÁ 1695
absolventská práce

Kam až sahá paměť stromů

Prohlašuji, že jsem absolventskou práci vypracoval
samostatně.

Souhlasím s tím, aby má absolventská práce byla
k dispozici zájemcům o její studium.

V Nové Pace

datum: 1. 6. 2020

Kam až sahá paměť stromů

Povídky ze života stromů

Obsah: 20 stran

Úvod	1
Prohlášení.....	2
Obsah.....	3
Motivace.....	4
Jak se zrodil kmet.....	5
Památeční stromy.....	9
Povídky ze života stromů.....	14
Odkaz staletého stromu.....	17
Doslov.....	18
Odkazy.....	19
.....	20

Rád bych se úvodem zamyslel nad tím, jak vnímá svět kolem sebe každý z nás.

Mou prvotní myšlenku na tuto povídku odstartovalo nečekaně jediné slůvko, bezděčně vyřčené, obyčejné slovo „děda“. Vyslovil ho můj mladší bráška Ondra, který vnímá svět úplně jinými očima.

Kam až sahá paměť stromů

Tak o tom by mohl vyprávět jeden opravdu hodně starý, přírodními živly ošlehaný vyvrácený kořen staletého stromu. Vzpomínám si, když jsem ho prvně spatřil. Už tenkrát jsem zaslechl jeho vyprávění. Povalený, vyvrácený ležel bez povšimnutí na okraji lesa. Nebyl ale sám, byl obklopen svými nejbližšími, obry s rozložitými korunami, sklánějícími se nad svým padlým druhem. Jen tiše šumící dávali mu poslední sbohem. Jako by šeptali, loučili se se svým přítelem. Ležel nehnutě. Jen rozložené spletnice kořenů a letokruhy na mohutném těle podávaly svědectví o jeho síle i o uplynulém životě. Říkává se, že na tomto kousku země, kde by to dnes už nikdo nečekal, stávalo kdysi stavení. Co se stalo, že tu po něm dnes už není ani potuchy? To požár navždy vymazal vzpomínky z paměti. Zůstal tu jen němý svědek, vyvrácený kořen staletého stromu. Zdá se, že jeden život skončil, přesto nový znovu započal. Starý vyvrácený kořen se rázem stal oblíbeným místem k zastavení a pro mého brášku Ondru místem ke hraní. Říkal jsem, „ten je ale starý“ a z Ondry vypadlo bezděčně „děda“. A tak se zrodil starý děda. Byl to už opravdu hodně starý kmet. Kořeny jak pokroucené paže měl, opíral se jimi o matičku Zem. Zem, ze které vzešel, mu byla dlouho domovem. Stal se pro mě symbolem ztracených časů a vzpomínek.

Napadla mě myšlenka zachovat ho pro památku. Po opravdu velké dřině stanul doma na dvoře. S tátou jsem se chopil práce. Kůra s lišejníkem odpadávala na holou zem. Až po zdlouhavé práci byl konečně hotov. Očištěn se svítil novotou a libou vůní lesa vše kolem sebe provoněl. Z kořenů mu vyvstala majestátní koruna. Byl to opravdový monument. Do koruny jsem vložil oválný kámen. Koruna, jako hnízdo s vajíčkem, mi tak připomíná symbol domova.

A tak se zrodil kmet.

Jak se chodí na pařezy. ☺

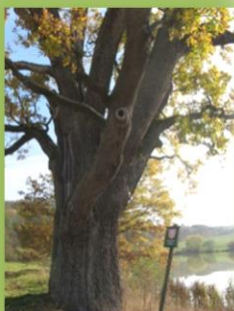
Kořeny se spojil s novým domovem. Na volné zahradě dnes stojí uprostřed. Obklopen svými druhy, mladými stromy. Kdo ho poslouchá, k těm také promlouvá. Vypráví o všem, co vidí, i o tom co slyší. Oči i uši má nastražené. Tak se pěkně posad'te a naslouchejte.

Kam až sahá paměť stromů, tak o tom by starý vyvrácený kořen mohl vyprávět. Od semenáčku k obrům uplyne opravdu spousta let. Však okolní krajina jich skrývá mnoho, mnoho velikánů, statných stromů, starých přes dvě stě, tři sta i více let. Jen někteří si však vysloužily označení památečných stromů. Rád bych Vám o nich začal vyprávět.

Hodně starý, asi přes 400 let, je na Byšičkách Erbenův dub, majestátný král krajiny. Pod osamělým kostelíkem tu stojí sám. Na hladině rybníka Byšička se odráží. Už po staletí je smutným pamětníkem doby, kdy tu za třicetileté války stávala vesnice s názvem Byšice. Za války vypálená vesnička upadla v zapomnění.

Také Pecka má své hrdiny. Přímo pod hradem roste lípa Kryštofa Haranta, pána zdejší krajiny.

Dále skvostná borovice, ve volné krajině, roste kousek od silnice, směrem k vyhlídce Zvičině.

Dalším národním klenotem jsou památné stromy z okolí Levínské Olešnice. Je jím buk se svatým obrázkem a lípa svobody uprostřed vesnice.

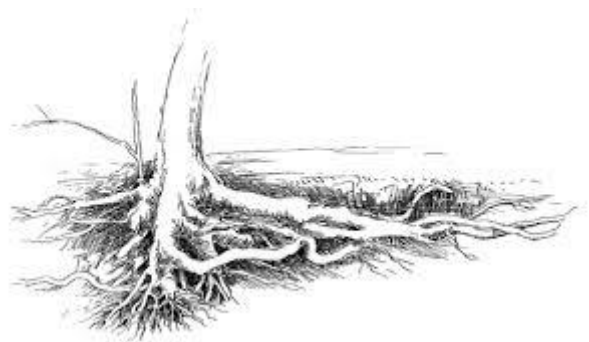

Také u Tikova, mezi poli, kousek od Lázní Bělohrad stojí vrba spanilá. Staletí tu vládne krajině. Skrývá tajemství. Snad, že někdo upletl pomlázku a tu ji zasadil. Kdo by to byl řekl, ona vyrostla na obdiv a pro památku. Jako zázrak se zdá splynutí několika prutů v jeden velký strom. Čtyři lidé ji stěží obejmou. Chlapci, jež upletli tuto pomlázku, již nejsou na této zemi. Nechali však něco na památku. Statný strom tu přečkal staletí.

Jen mezi poli na Přibyslavi stojí zapomenutá lípa. Pod lipovou korunou kdysi stávalo stavení. Hodně dávno je však tomu, kdy vyhořelo a bylo srovnáno se zemí.

Památeční stromy jsou živoucími dějinami doby. Jsou svědky časů, kdy svět se k nepoznání mění. Za velice krátkou dobu, za života starých stromů, si člověk podmaňoval celou zem. Mám hrůzu, co si uchovají za budoucí dobu. Podaří se vrátit světu rovnováhu, či bude člověk a svět jak ho známe zatracen.

Já, kořen staletého stromu, starý děd, bych mile rád vám dětem začal vyprávět. Třeba o ptáčkách, co nad krajinou, nad svou milou domovinou poletují vesele. Při stmívání, když jde slunko spát, ztichnou. Svět se chystá odpočinout. Zrána, při rozbřesku, kdy zlaté paprsky Slunce zalijí krajinu, uvítají první den. Tichým pípáním a štěbetáním vzbudí celou zem. Když je zima a tuhý mráz, svět zakryl sněhobílý plášť pod mrazivou peřinu, jen ptáci otrlí zůstanou, jiní odletí za oceán. Tam naleznou teplejší krajinu. Ti, co však zůstanou, těm do zpěvu moc není. Krmítka je rozveselí s nadějí, že přežijí tuhou zimu.

Ledová královna zima je jako mrazivá, ale krutá květina. Jak v zakletí, příroda pod její vládou utichne. Spolu s ní vládne ruku v ruce další královna, meluzína. Jako vichřice, divoká tanečnice, rozfouká a rozevlaje koruny stromů. Svým pronikavým kvílením varuje každého, aby nevycházel z domu, aby se nevzdaloval od svého příbytku. V teple rodinného krbu lidé sledují, co se děje za oknem. Běda tomu, kdo se nepřichystal na zimu. Ptáčky se choulí k sobě a vše živé utichne. Náhle se naskytne nevídaný pohled. Vzácné paprsky Slunce zaplaví čerstvě zasněženou krajinu. Kdo toto nespatriil, je ochuzen. Nepoznal naší domovinu. Koruny stromů obtěžkány navátým sněhem se hluboce kloní k zemi, jako by vzdávaly poklonu této nevídané nádheře. Ztichlá zasněžená krajina se pozvolna probouzí k životu. Královna zima ve stříbrném kočáře pevně svírá otěže. Jaro, i když klepe na dveře, nikdo mu však neotvírá. Zima se jaro brání. Plískanice jsou jejím častým projevem. Jako kdyby plakala nad definitivním or telem. Jaro se však neubrání.

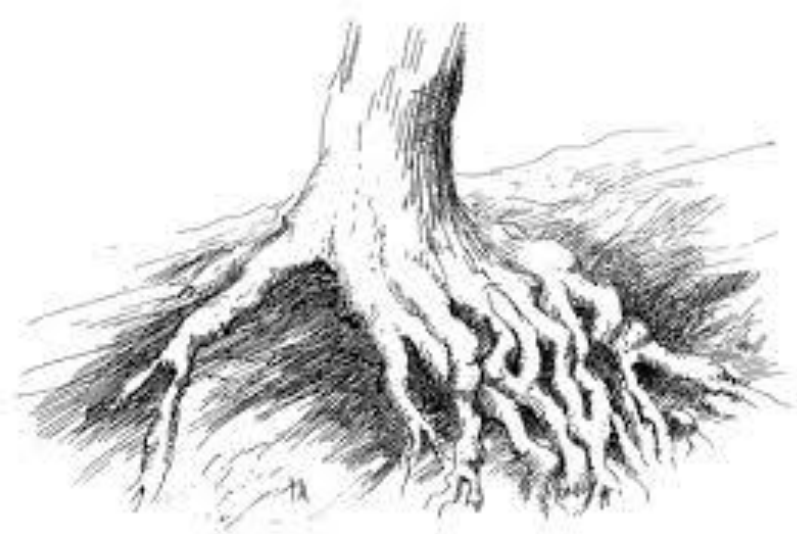
Nekonečný pocit volnosti ve mně vyvolávají výhledy nad krajem. Dávají mi pocit čehosi výjimečného až božského. Neubráním se myšlence, kdo vytvořil tuto přenádhernou zem. Kam až oko dohlédne, mám pocit, že můžu jít. Neomezen ničím roztáhnou křídla a do světa se rozletím. Závidím ptákům, co krouží volně nad krajinou. Pozorují zem pod sebou. V té výšce je jim dění světa vzdálené. Letí nad svou domovinou, kde poprvé spatřili svět pod sebou. Až nastane konec, tu i zahynou. V prach se obrátí a pohltí je zem.

Stojím na okraji skalního převisu, křídla nemám. Pode mnou propast hluboká, mě v duši svými spáry svírá. A náhle vidím, nad propastí ve větru balancuje hrdinka. Pokroucenými kořeny se pevně drží skály. Dlouhá léta tu bojuje, vítr ji však nevyvrátí. Jako pokroucená stařena má vzezření. Borovice hrdinka, tu splynula se zemí.

V dálce vidím krajinu obdělávanou lidmi. Ostře zasahuje do země pode mnou. Jen skály jsou nepřístupnou hradbou. Tvoří pomyslnou hranici mezi civilizací a přírodou. Chrání divokou krajinu, srdce naší země.

Tak to je má zpověď o světě. Jsem starý vyvrácený kořen staletého stromu, mám už něco za sebou. Prosím tebe, člověče, buď milosrden. Bojuj za svou zem a neznič tuto planetu.

Doslov

V době, kdy jsem dokončoval tuto práci, ovlivnila svět pandemie koronaviru. Uzavření škol i omezení volného pohybu mi změnilo ze dne na den pohled na okolní svět. Více času, kterého se dříve nedostávalo, přimělo naši rodinu k rozhodnutí vysázet si les. Dost těžká práce mi nakonec přinesla uspokojení.

Byl jsem svědkem jeho zrodu, budu pozorovat, jak se mění a roste, bude mě těšit a učit do konce života.

Odkaz obrázky:
vlastní fotografie:
str. 6 až 13

google obrázky:
str. 1 kořeny stromu

https://www.google.cz/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.remaart.cz%2Ffototapeta-koreny-stromu-d21901.htm&psig=AOvVaw1QB8EFsD3LeGUpFAchOqQL&ust=1591515903615000&source=images&cd=vfe&ved=0CAMQjB1qFwoTCJin6_PY7OkCFQAAAAAdAAAAABAE

str. 4, 5 srdce

<https://i.pinimg.com/originals/56/90/20/569020ea8078f2a6498ed38ea77ca27b.png>

str. 5 větve stromů

<https://www.google.cz/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fimages-na.ssl-images-amazon.com%2Fimages%2FI%2F71PZQN2dHJL.AC.SL1500.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fwww.amazon.com%2FLarge-Tree-Wall-Decal-Sticker%2Fdp%2FB00ZJG1EHS&tbnid=tN0NrHHxUL6ZPM&vet=10CBsQxiAoCmoXChMIml-8tPjv6QIVAAAAAB0AAAAAEDI..i&docid=Njip0Rhi44ElCM&w=1500&h=781&itg=1&q=v%2C4%9Btev%20kresba&hl=cs&ved=0CBsQxiAoCmoXChMIml-8tPjv6QIVAAAAAB0AAAAAEDI>

str. 14
strom

https://www.google.cz/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fdwn.alza.cz%2Febook%2Fnahled%2Fpdf%2FEK26683&psig=AOvVaw0BFNW_Z8HvWZD3rSgyJhhk&ust=1591518204507000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCLCk6rzh7OkCFQAAAAAdAAAAABAO

větev stromu

<https://get.pxhere.com/photo/tree-branch-silhouette-winter-abstract-black-and-white-white-pattern-line-contrast-bare-black-monochrome-artwork-drawing-branches-roots-division-fractal-line-art-monochrome-photography-defoliated-610994.jpg>

str. 15

větev stromu

<https://www.google.cz/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fpxhere.com%2Fcs%2Fphoto%2F1283574&psig=AOvVaw1tf3udJm8169nGjkJDRTBn&ust=1591516472636000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCJCo8oLb7OkCFQAAAAAdAAAAABAO>

strom

<https://www.drawplanet.cz/wp-content/uploads/2018/05/---18-300x122.jpg>

str. 16

výhledy

<https://www.google.cz/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fmysteria-tattoo.cz%2Fgalerie-kreseb%2F&psig=AOvVaw2J2l7qT-iB2Oylpsp65ZSd&ust=1591518705294000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCOj686bl7OkCFQAAAAAdAAAAABAS>

borovice

<https://www.google.cz/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fsiwa-mix-blogger.blog.cz%2Fen%2F1110%2Fstrom-borovice-tuzka&psig=AOvVaw2T01jYuk-3Jf sdSr0A9ch&ust=1591520975533000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCKDoiObr7OkCFQAAAAAdAAAAABAH>

str. 17

kořen stromu

<https://www.google.cz/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fdwn.alza.cz%2Febook%2Fnahled%2Fpdf%2FEK26683&psig=AOvVaw0BFNW Z8HvWZD3rSgyJhhk&ust=1591518204507000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCLCk6rzh7OkCFQAAAAAdAAAAABAH>

str. 18

les

<https://www.google.cz/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fsanceprolesy.cz%2Fprezentace-jak-dycha-les%2F&psig=AOvVaw1Yqb4uBEDIlhWUXqAROICS&ust=1591521358972000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCOi9h53t7OkCFQAAAAAdAAAAABAE>